

geen engel, geen mensch. Hij wil niets anders, Hij wil niets liever. Hij hecht de zonden van Zijn volk in Zijn vleesch, de zonden van Zijn jongeren allereerst, hun hiërarchische twist aan den Disch daarstraks, hun consequente ergernis aanstonds, Petrus' verloochening, als de ochtend nadert en de haan kraait....

Zoo is onze Herder de barmhartige Hoogepriester. Slechts in dezen weg wordt de eene Avondmaals-tafel nimmer opgebroken, en de communitas, de gemeente, vergaderd en bewaard. Het einde is niet de verstrooiing, maar de vereeniging — niet het isolement, doch de gemeenschap — niet de hel, maar de hemel.

En daar profeteert Christus van.

Vallen de schaduwen der hel over Hem? Ja, maar daarachter breekt het licht der hemelen open. De Paaschzon nadert reeds den horizon: Ik sta op, Ik ga u voor naar Galilea.

Ze zullen verstrooid worden, deze Zijn ambassadeurs, omdat zij zichzelf verstrooien, den Herder isoleerend. Maar deze Herder is dan ook de Man, Die Gods Metgezelschap is! Die het isolement niet schuwt, omdat de gemeenschap Hem wenkt; is dat niet de vreugde, welke Hem was voorgesteld? Dit is de Theocratische Herder, Die in Koningsmajesteit achter de oneindige steppen van Zijn volstrekt isolement het vereenigingspunt der

verstrooide kudde bepaalt; Galilea! Daar zullen de elf Apostelen, ontdekt aan hun zonden van individualisme en hiërarchischen stijl, van ergernisname en verloochening, voor Hem neerknielen, en den Herder hunner zaligheid aanbidden. En zij zullen de societas Jesu vormen. En die door hun woord in dezen Herder gelooven, zij allen zijn de ware fratres societatis Jesu. Want dat is de gemeente, gekocht met Zijn bloed. De gemeente, die zal aanzitten aan de Bruloft des Lams, waar de lofzang in aanbidding gezongen zal worden.

Zij zullen er allen zijn, die de Vader geheiligd heeft in Zijn Woord, dat is de waarheid, en daarom de eenheid vertoonen, de schoone eenheid van de gemeente, welke in eeuwigheid niet verstrooid kan worden.

Dat is nu Paschen, één met Goeden Vrijdag. Dat is het einde: niet de verstrooiing, maar de gemeenschap:

het wordt één Herder en één kudde.

Groningen.

J. SMELIK.

^{*)} Zinspel — gelijk bekend, worden de paters Jezuloten bij Rome aangeduid met S. J., d.i. societatis Jesu, „broeders van Jezus' gezelschap“.

Naar het Diensthuis teruggekeerd (IV)

„INTERPRETATIE“.

Hoe volledig de onderwerping was van de zes leden der vrijgemaakte kerken ter Haagsche synode en hoe diep ze gebogen hebben voor de kerkelijke Hooge Overheid, blijkt uit de „verklaring“ die ze overlegden ten aanzien van de bevoegdheid der synoden.

Ze beginnen te spreken over „de opvatting“ van art. 31 K.O. Dat onderstelt: verschillende opvattingen zijn mogelijk. Een kwestie van „interpretatie“. Dat heb je natuurlijk altijd, wanneer de zin van een of andere uitspraak duister is. En zoo is het ook hier naar 't heet. Je kunt er verschillende kanten mee uit. — Maar wat staat er? Wel, de kerken spreken af, de besluiten der meerdere vergaderingen voor vast en bondig te houden, tenzij. Wat beteekent tenzij? Elk woordenboek licht daarover in. 't Is ontstaan uit: (he)t en si (dat). Dat wil zeggen: niet, indien. Behalve, indien. Dat is dus: de kerken spreken af, de besluiten der meerdere vergaderingen voor vast en bondig te houden, maar niet indien deze besluiten bewezen worden te strijden tegen het Woord Gods of de K.O. Dan, zeggen de kerken, houden wij ze niet voor vast en bondig. Dan leggen de kerken, zegt Voetius terecht, die besluiten naast zich neer of verscheuren ze.

Moelijk? Zwaar om te verstaan? Voor meerder uitleg vatbaar? Welneen, doodeenvoudig. Tweemaal twee is vier. Iemand kan wel zeggen, dat dit erg duister is. En dat je evengoed kunt zeggen, dat tweemaal twee drie is of vijf. Maar hij maakt zichzelf daarmee alleen maar belachelijk.

Ja ja, zegt nu de „bindende“ synode (en de zes zooveel genoemden zeggen het haar gehoorzaam na) maar nu komt het pas. Kijk eens, er staat nog wat bij. Er staat: (tenzij die besluiten) bewezen worden te strijden tegen het Woord Gods of de artikelen der K.O. Nu is het de vraag maar, als ik „bezwaard“ ben en mij aan eenig synodebesluit niet kan onderwerpen, voor wie bewezen moet zijn, of dat besluit strijdt tegen Gods Woord of de K.O. Is het voldoende, dat ik het voor mijzelf bewezen acht? Dat ik zelf als bezwaarde overtuigd ben; op die en die Schriftuurlijke of kerkrechtelijke gronden kan ik het niet aanvaarden? Of moet de synode, die het besluit nam, mijn bewijzen aanvaard hebben en overtuigd zijn dat dit besluit tegen Gods Woord of de K.O. is? Daar ligt de moeilijkheid. Ziet men nu wel, dat er verschil van opvatting mogelijk is? U zegt: het moet bewezen zijn voor de bezwaarden zelf: voor kerken of leden daarvan. Wij zeggen: voor de synode.

Nu is het de vraag maar, wie gelijk heeft. Ziet u wel? Een kwestie van interpretatie.

O, die hedendaagsche interpretatie-chicanes, waardoor men komt, waar men wezen wil. Waarmee men de menschen zand in de oogen strooit en het zekere onzeker stelt om zijn doel te bereiken.

Immers, had die „interpretatie“ van de synode der gebonden kerken en van de zes diensthuis-gegadigden recht, dan stond in art. 31 van de K.O. onzin. Dan stond er: „kerken, gekleden, je behoeft een synodebesluit niet voor vast en bondig te houden, als de synode zelf heeft ingezien en overtuigd is, dat dit genomen besluit strijdt tegen Gods Woord of de K.O.“. Wat is dat voor dwaasheid? Hoe kan nu een synode een besluit handhaven, waarvan ze zelf verklaart: het is mis, want het besluit strijdt tegen Gods Woord of de K.O.? Dan is zulk een besluit toch aanstonds vervallen! Dan is het toch oogenblikkelijk van alle kracht beroofd! Dan is het toch meteen van de baan! En wat zin heeft dan nog een bepaling: je behoeft het niet voor vast en bondig te houden, alsof er sprake was van een recht, dat de kerken zichzelf voorbehouden? Als een synode een van haar besluiten in-trekt, dan is er toch geen sprake van dat nog iemand er mee te maken heeft? Hoe zou ik ooit kunnen accepteren wat er niet meer is?

GEEN RATIFICATIE?

We zwijgen nu maar van de grondige critiek, o.a. door Prof. Rutgers op de hierboven genoemde „interpretatie“ uitgebracht.

We zwijgen ook maar van het standpunt, door alle leiders der doeleantie inzake de bevoegdheid der synoden ingenomen, en door de Gereformeerde Kerken eenmaal aanvaard.

We zwijgen eveneens van de listige wijze, waarop het „nieuwe kerkrecht“ werd ingevoerd en van de slaafschheid, waarmee het door de ambtsdragers in de gebonden kerken werd gevolgd.

We zwijgen hier ook van het droeve feit, dat men de goegemeente ongemerkt meestook in het spoor van het eens zoo fel bestreden kerkrecht van de Hervormde Kerk.

En we zwijgen tevens over hetgeen door sommigen van de zes deemoedig wachtenden voor de poort van het diensthuis eertijds tegen de hier gesignaleerde hiërarchie werd gezegd en geschreven.

We zien naar hun „verklaring“ van vandaag.

Daar lezen we: „onjuist is het naar ons oordeel, te denken aan een formeele ratificatie door mindere vergaderingen, waaraan de besluiten van meerdere ver-

gaderingen, in het bijzonder ook van Synoden, onderworpen zouden zijn“.

In dit ééne zinnetje ligt reeds de kniebulging voor de synode en haar machts-usurpatie; wat er verder volgt doet feitelijk niet meer ter zake.

GEEN RATIFICATIE.

Althans, geen formeele ratificatie. Wat beteekent dat? Wat doet een zuiver filosofische term in een zeer beknopte kerkelijke verklaring? Een wijsgeerig begrip, dat bovendien nog b.v. door de Scholastiek, door Kant en Hegel met zeer verschillende inhoud gevuld wordt, en waarvan de beteekenis zelfs op speciaal filosofisch terrein alerminst vaststaat? Maar goed: geen formeele ratificatie. Doch dan toch wel eenige ratificatie, op welke wijze dan ook, als het recht (en de plicht) der kerken? O neen. Van eenig gewaarborgd recht is in dezen geen sprake. Wie zich bezwaard gevoelt en zich niet kan conformeren, zegt het vervolg, moge tolerantie genieten. Zéér veel tolerantie. Best. Maar die wordt dus geduld. Die leeft eigenlijk bij de verdraagzaamheid en lankmoedigheid van de synode. Als men iemand tolereert, als men hem verdraagt, dan ruimt men uit goedigheid een plaatsje voor hem in. Maar men is daartoe niet verplicht. De ander heeft daarop geen recht. Men had dus eenvoudiger en duidelijker kunnen zeggen: geen ratificatie als het recht en de plicht der kerken.

Dit wil dus zeggen: de synode heeft vrij spel.

Niemand, niemand heeft het recht, haar een halt toe te roepen in den Naam des Heeren voor de ooren van het gansche volk.

Want dat is het plegen van insubordinatie.

Dat is het plegen van opstand, munitij, revolutie tegen de kerkelijke Hooge Overheid. En zoolets moet met de zwaarste straffen gestraft worden.

Dat synoden talloze malen gedwaald hebben, dat de synoden de laatste jaren gruwelijk onrecht gedaan hebben en gespeeld met waarheid en recht — daarvan komt in de „verklaring“ van de zes die ons verlieten niets aan 't licht.

Zij stellen alleen het geval, dat iemand zich bezwaard gevoelt. Bezwaard naar? Naar art. 31 K.O.? Dat juist over beroep op de meerdere vergaderingen handelt? Neen, pas op voor dat heete hangijzer! Naar art. 32 van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis. Waar gesproken wordt over de plaatselijke kerk. Want de regeerders der kerk zijn daar niet de synodeleden, maar de leden van den kerkeraad, in art. 30 uitdrukkelijk als zoodanig genoemd. En waar de zes genoemden alleen maar weten van een tolereeren van den kant der synoden, daar legt het door hen geciteerde art. 32 allen nadruk op het recht der gemeentelieden: zij verwerpen naar dat recht, alle menselijke vonden en alle wetten, die men zou willen invoeren om God te dienen en door deze de consciëntien der menschen te binden en te dwingen, in wat manier het zou mogen zijn. Het ratificatie-recht en de ratificatie-plicht. En zoo verklaren in art. 32 de geloovigen: wij nemen alleen aan, hetgeen dienstig is om eendrachtigheid en eenigheid te voeden en te bewaren, en alles te onderhouden in de gehoorzaamheid Gods. Dat is: wij zeggen tot een kerkeraad, die door haar wetten de leden, of tot een synode die door haar leiding de kerken uit elkaar slaat; neen! Wij handhaven het ratificatie-recht en den ratificatie-plicht. En dat de kerken in art. 32 veel beter het gevaar van hiërarchie zagen dan de zes die de „verklaring“ onderschreven, blijkt uit de vermaning aan 't adres van den kerkeraad in art. 32: gij moet u wel wachten af te wijken van hetgeen ons Christus, onze eenige Meester, geordineerd heeft!

De synode alle rechten, volgens de „verklarders“. De kerken en gekleden geen rechten. Ja toch, men mag zijn bezwaren alsnog in den kerkelijken weg aanhangig maken. Wat een gunst! Wat een grootmoedigheid van den kant der synode. Je mag heusch tot haar zeggen: ik ben het niet met u eens!

Maar ja, zoo vervolgt dan de verklaring, kun je je niet conformeren, dan mag je natuurlijk door je spreken en handelen de kerkelijke gemeenschap niet

in gevaar dwaalet er met God van a zelf s node wel s Maar wekke Woord de eenh uiterlijke held en kommert minder.

PAUSEN

De syn Verget Sikkels, dan de Een syn Neen, gezanten, Pas he tot een synode h 't Stonk. eten laat Wat es kerken je er nie De syn opdracht wet gaar eischen? af. En v hebben. Een is broeders, der over tus radie

Kwad

De kat 15 : 33b. lus ontle der, en gaande r de, die z Het on doch naa volle toe zestal bi ruimen t kerken, hebben e Allereers de samei verborge dier sam iets losli gen. Zij i toen zij boschker die hun slaagde. Toen d zich in 1 king spre richten besluit, vigen me beden". door dez mand de meeleven geheim v De Ge

OP VERSTROOIDENREIS

Het bezoek aan de burgers in Malang was erg te-leurstellend. Beiden hadden zich aangesloten bij de Protestantse gemeente aldaar, aldus blijkgevend gevangen te zijn door den syncretistischen geest. Je krijgt dan te hooren: „Ik weet iets dat boven de trouw aan de belijdenis uitgaat, dat is: de liefde tot Christus. En als die er maar is moeten we in dit land samengaan. Daarom geen vrijmaking hier. Bindingen zijn hier toch niet!“

Alsof de belijdenis niet ons overal bindt. En alsof de liefde tot Christus niet bestond in het bewaren van zijn geboden, ook van zijn geboden voor de kerk. In gesprek met deze menschen voel je ook heel sterk, dat je zelf tegen dezen geest machteloos bent. Als de Heere door je woorden de oogen niet opent, helpt het sterkt geargumenteerde gesprek niets. Wat niet zeggen wil, dat zulk een gesprek dan onnoodig is geweest. Het stelt toch altijd „onontschuldbaar“ (Romeinen 1). Gelukkig wil de Heere ook vaak zulk een gesprek

vruchtbaar maken tot bekeering. Maar in Malang is daarvan ten aanzien van de hier bedoelde burgers nog niets gebleken. Alles bij elkaar (de afwezigheid van de militairen die ik er had willen treffen en deze vermoedende gesprekken met afdwalenden) gaf aan het bezoek aan Malang iets onbevredigends. Aan den anderen kant bleef toch sterk het vertroostende voorbeeld van br en zr Overzet spreken. Ambtelijk lief en leed waren zoo in Malang wel geaccentueerd te verwerken.

De terugtocht ging in etappes. Eerst naar Lawang, weer in een scoutcar. Te Lawang enkele broeders nog bezocht, waaronder één, die zeer gewaardeerde bijdragen levert voor Gereformeerde Stemmen. Toen in een kleine tank naar Porrong terug. En de laatste dertig kilometer naar Soerabaja per boemeltrein. Over die dertig kilometer deden we twee uur ruim, wat niet leuk was. Het reizen in een boemeltrein gaat in Indië trouwens erg gemoedelijk. Bedelaars hebben vrij toegang. Komt op het laatste moment nog iemand met een vrachttje aansjouwen dan vertrekt de trein rustig een kwartier te laat. Wanbof je, dan moet de

trein op een tussenstationnetje heel veel rangeeren om een paar extra goederenwagens mee te nemen. Hetgeen niet bevorderlijk is voor het humeur. Vooral niet als — hetgeen vaak het geval is — in de boemeltrein geen tweede klas rijtuig loopt, zoodat je genoopt bent het gezelschap te verdragen van kretekrookende kampongbewoners. Dat ze kampongbewoners zijn is geen enkel bezwaar. Maar dat ze kretek rooken dat is iets anders. De gemeenste surrogaten die tijdens de duitsche bezetting gerookt werden (b.v. de beruchte vlasknopen in de pijp van Prof. Deddens) stinken niet zoo gruwelijk als die kretek. Denk dan aan de tropen-temperatuur, waarin deze stank verwerkt moet worden en de kenners weten precies hoe ellendig je je dan voelt, en hoe je je dan ergert aan elk oponthoud op een station. Zoolang de trein rijdt is er tenminste nog luchtverversing, maar als hij stilstaat, berg je dan maar.

Toch kwam ik levend in Soerabaja terug. Een nieuwe episode in mijn reiservaringen was afgesloten.

Van mijn verblijf in Soerabaja is niet zoo heel veel meer te vertellen nu. Bijzonder was wel, dat ik er mijn

eerste h betref h tweede 1 zijn broe via. En v bruidego van de b Griendt wel gees dag. Een de broed schijnt. bediening ik het a een enke dat nooi bestaan, en zuster wie het l onweerst in de ve Ik besch